Směrnice děkana č. 1/2018				
Název:	**Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví studentů při výuce a odborné praxi ve smluvních zařízeních univerzity**			
	Jméno:	Funkce:	Datum:	Podpis:
Garant:	Mgr. Marie Froňková	proděkanka	15. 3. 2018	
Právní kontrola:	Mgr. Tereza Stejskalová	právník	15. 3. 2018	
Odborný pracovník:	Ing. Lenka Kozáková	tajemnice fakulty	15. 3. 2018	
Schválil:	prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA	děkan	15. 3. 2018	
Revize:	00		Účinné od:	zveřejnění
Spisový znak:	A I 3 2		Skartační znak:	A5
JID:	TUL - 00317886			

Všeobecná ustanovení

Na základě zákona č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, jsou univerzita a smluvní pracoviště povinni zajistit bezpečnost a ochranu zdraví studentů (dále jen BOZP) s ohledem na všechna rizika možného ohrožení jejich života a zdraví při výuce a odborné praxi v zařízeních univerzity.

I.
Práva a povinnosti univerzity

1) Povinností univerzity a smluvních zařízení je zajišťovat BOZP při práci všech osob, které se s jejich vědomím zdržují na pracovištích univerzity a smluvních zařízení, včetně studentů.
2) Za plnění povinností v zajištění BOZP studentů odpovídají zaměstnanci univerzity a smluvních zařízení pověřeni výukou a řízením pracoviště (laboratoře, odborné učebny apod.). Tyto úkoly jsou rovnocennou a neoddělitelnou součástí jejich pracovních povinností. Zaměstnanci univerzity pověřeni výukou a řízením smluvního pracoviště jsou povinni průběžně sledovat veškeré změny dotýkající se provozu, hygieny a BOZP na jimi řízených pracovištích.

II.
Práva a povinnosti studenta

1) Studenti mají právo na zajištění BOZP, na informace o rizicích jejich práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením.
2) Každý student je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci.

3) Student je zejména povinen:

   a) účastnit se školení zajišťovaných univerzitou a smluvními zařízeními v zájmu BOZP,

   b) podrobit se lékařským prohlídkám, očkováním, vyšetřením a diagnostickým zkouškám stanoveným zvláštními právními předpisy pro studium nelékařských zdravotnických oborů,

   c) dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny univerzity včetně fakulty a smluvních zařízení k zajištění BOZP, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi univerzity,

   d) dodržovat při výuce a odborné praxi stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky a osobní ochranné pracovní prostředky,

   e) oznamovat nedostatky a závady, které by mohly ohrozit BOZP,

   f) bezodkladně oznamovat svůj úraz nebo úraz jiného studenta, jehož byl svědkem,

   g) dodržovat zákaz kouření na univerzitě a ve všech prostorách budov smluvních zařízení,

   h) nepožívat alkoholické nápoje a neužívat jiné návykové látky ve všech prostorách budov, nevstupovat pod jejich vlivem do budov univerzity a smluvních zařízení,

   i) podrobit se na výzvu oprávněného zaměstnance univerzity a smluvních zařízení zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

III.
Postup v případě úrazu, poranění

1) Při každém úrazu či poranění musí být poskytnuta potřebná první pomoc či ošetření. Pokud to vyžaduje charakter poškození zdraví, musí být dále zajištěno odborné lékařské ošetření, případně zavolána zdravotnická záchranná služba (tel. 155).

2) Každý student je zodpovědný za včasné vyřízení níže uvedených povinností:

   a) ohlásit úraz nebo poranění vedoucímu oddělení event. pověřené osobě, příslušnému ročníkovému odbornému asistentovi,

   b) vyplnit formulář Záznam o školním úrazu studenta vysoké školy na studijním oddělení,

   c) v případě poranění postupovat podle směrnice děkana vztahující se k postupu při poranění osob neznámou nebo použitou jehlou nebo při mimořádné expozici biologickému materiálu.

IV.
Školení o BOZP

1) Student absolvuje před výukou či odbornou praxí v zařízeních univerzity a ve smluvních zařízeních školení o BOZP v rozsahu potřebném pro výkon předpokládaných činností. Toto školení obsahuje zejména:

   a) informace o rizicích jeho práce a informace o opatřeních na ochranu před jejich působením;

   b) sdělení, jakým prohlídkám, očkováním, vyšetřením a diagnostickým zkouškám je povinen se podrobit.

2) Školení BOZP dále obsahuje seznámení s/se:
   a) poskytováním a způsobem používání osobních ochranných pracovních prostředků při výkonu konkrétní práce,
   b) zakázanými pracemi a pracovišti (pro těhotné, kojící a matky, do konce 9. měsíce po porodu),
   c) manipulací s břemeny,
   d) obsluhou elektrického zařízení osobami bez elektrotechnické kvalifikace,
   e) nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, pokud bude s nimi pracovat,
   f) předpisy upravujícími podmínky předcházení vzniku a šíření onemocnění a hygienické požadavky na provoz poskytovatelů zdravotnických služeb,
   g) dopravními předpisy v přiměřeném rozsahu,
   h) předpisy pro předcházení požáru a předpisy upravujícími povinnosti při vzniku požáru, včetně způsobu použití dostupné hasební techniky (hasicí přístroje, požární vodovody),
   i) návody k obsluze strojů, přístrojů a zařízení, se kterými bude student pracovat nebo které bude obsluhovat,
   j) dalšími předpisy a pokyny k zajištění BOZP.
3) Dokumentace školení obsahuje záznam o školení s uvedením identifikačních údajů univerzity, data školení, obsahu školení (výčtu školených témat), jména a podpisu školitele, jména a podpisu školených; vzor záznamu školení viz Příloha 1.
4) Školení je oprávněna provést osoba odborně způsobilá v prevenci rizik BOZP nebo zaměstnanec univerzity, který absolvoval školení o BOZP pro vedoucí zaměstnance.
5) Školení se opakuje vždy po 2 letech.

V.
Bezpečnostní předpisy k obsluze elektrických zařízení

1) Osoby bez elektrotechnické kvalifikace mohou samostatně obsluhovat zařízení pod malým a nízkým napětím, která jsou provedena tak, že při jejich obsluze nemohou přijít do styku s nekrytými, živými částmi elektrického zřízení pod napětím. Tyto osoby mohou:
   a) zapínat a vypínat jednoduchá elektrická zřízení, a to prvky určenými pro vypínání a zapínání (vypínači),
   b) připojovat elektrická spotřebiče ke zdroji pouze pomocí zásuvek a vidlic,
   c) prodlužovat pohyblivé přívody spojovacími šňůrami opatřenými spojovacími částmi (vidlice, zásuvky, vícenásobné zásuvky),
   d) při odpojení od elektrické sítě elektrická zařízení přemisťovat,
   e) za vypnutého stavu vyměňovat žárovky bez použití nářadí,
   f) obsluhovat elektrické spotřebiče podle návodu k obsluze a pouze k tomu účelu, ke kterému byla tato zařízení zkonstruována,
   g) vykonávat udržovací práce jako čištění, mazání, prohlídky bez snímání krytů a rozebírání pomocí nástrojů, a to vždy jen při vypnutém stavu elektrického zařízení.

2) Každý uživatel nepřipevněného elektrického spotřebiče je povinen před jeho použitím provést zevní prohlídku, při které prohlédne:
   a) kryty, držadla, ovládací prvky apod., které nesmějí být poškozeny tak, aby byla snížena ochrana před úrazem elektrickým proudem,
   b) pohyblivé přívody nesmí mít poškozenou, zpuchřelou nebo nadměrně ztvrdlou izolaci,
   c) u vstupu do spotřebiče musí být přívod opatřen ochrannou návlačkou a musí být zajištěn proti vytržení,
   d) vidlice, nástrčka a pohyblivá zásuvka nebo přívodka nesmějí být poškozené,
   e) větrací otvory elektrického spotřebiče nesmějí být zaprášené nebo zakryté.
3) Před přemisťováním nebo pojížděním pracovních strojů nebo spotřebičů připojených na elektrickou síť pohyblivým přívodem s vidlicí, musí obsluha elektrického zařízení provést bezpečné odpojení od sítě vytažením vidlice ze zásuvky, pokud tyto spotřebiče nejsou k tomu účelu zvlášť konstruovány a uzpůsobeny (např. vysavače, pojízdné lampy apod.).
4) Zjistí-li obsluha elektrického zařízení závady (poškození izolace, zápach po spálenině, kouř, silné bzučení, jiskření či brnění od elektrického proudu), musí elektrické zařízení ihned vypnout a závadu ohlásit kontaktní osobě.
5) Poškozená elektrická zařízení se nesmějí používat.
6) Během poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem je třeba dodržet tato pravidla:
   a) jednat rychle, nikoliv však ukvapeně,
   b) dodržet správný postup, jen tak lze postiženého zachránit a zabránit dalšímu úrazu zachránce nebo osoby třetí,
   c) vyprostit postiženého z dosahu elektrického proudu jedním z následujících opatření, a to vypnutí přívodu elektrického proudu, odtáhnutí postiženého z dosahu elektrického proudu, odsunutí vodiče z dosahu postiženého či přerušení přívodu elektrického proudu,
   d) v případě potřeby zahájit kardiopulmonární resuscitaci (viz Příloha 2 První pomoc)
   e) vždy informovat vedoucího pracoviště (vyučujícího),
   f) vždy zajistit lékařskou prohlídku.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI | Fakulta zdravotnických studií | Studentská 1402/2 | 461 17 Liberec 1
tel.: +420 485 353 762 | jmeno.prijmeni@tul.cz | www.fzs.tul.cz | IČ: 467 47 885 | DIČ: CZ 467 47 885

Bezpečnostní předpisy k práci s biologickými činiteli

1) Biologickými činiteli jsou všechny mikroorganismy, buněčné kultury a endoparaziti, kteří mohou vyvolat infekční onemocnění a alergické nebo toxické projevy v živém organizmu. Mikroorganizmem se rozumí mikrobiologický objekt buněčný nebo nebuněčný, schopný replikace nebo přenosu genetického materiálu; buněčnou kulturou se rozumí buňky pocházející z mnohobuněčného organizmu, které rostou in vitro.
2) Při práci s biologickými činiteli musí být zajištěno:
   a) zákaz jídla, pití a kouření na pracovišti, kde je nebezpečí kontaminace biologickým činitelem,
   b) používání osobních ochranných pracovních prostředků (oděv, obuv, rukavice, rouška, obličejový štít), ukládání odděleně od civilního oděvu,
   c) odstraňování osobních ochranných pracovních prostředků, které mohou být kontaminovány biologickými činiteli,
   d) v laboratoři nepipetovat ústy,
   e) zamezení tvorbě aerosolu,
   f) dezinfekce povrchů, pracovních prostor, vybavení, zařízení,
   g) hygienické mytí rukou po potřísnění biologickým materiálem a před odchodem z pracoviště dle platné legislativy (Metodický návod – hygiena rukou při poskytování zdravotní péče, Věstník MZ 5/2012).

VII.

Bezpečnostní předpisy k chemickým látkám a chemickým směsím

1) Chemickými látkami a chemickými směsmi se rozumějí chemické prvky, jejich sloučeniny a směsi jak přírodní, tak umělé, včetně rozpouštědel a přísad sloužících k uchování jejich stability.
2) Pokud chemické látky a chemické směsi mají nějakou nebezpečnou vlastnost v rozsahu vymezeném chemickým zákonem a souvisejícími předpisy, musí být tyto chemické látky označeny předepsaným způsobem. Označení obsahuje symboly, které jsou shodné v Evropské unii i České republice, a slovní vyjádření možných účinků. Dále obsahuje označení specifické rizikovosti a pokyny pro bezpečné nakládání, viz Příloha 3.
3) Obecné pokyny k nakládání s chemickými látkami. Při nakládání s nimi je nezbytné:
   a) dodržovat pokyny k bezpečné práci uvedené na obalu jednotlivých chemických látek a chemických směsí,
   b) používat osobní ochranné pracovní prostředky v závislosti na povaze chemické látky,
   c) skladovat pouze v originálním balení v chladnu a suchu, v dobře větraných místnostech chránit před horkem a přímým slunečním světlem,
   d) při přeplňování do náhradních obalů nesmí být náhradní obal od potravin či nápojů, ani nesmí tyto obaly připomínat; na náhradní obal je nutno přenést alespoň název chemické látky nebo chemické směsi a piktogram nebezpečnosti,
   e) skladovat odděleně od potravin a nápojů,

f) zamezit kontaktu s jinými látkami,

g) při práci nejíst, nepít, nekouřit; po práci umýt ruce vodou a mýdlem, ošetřit reparačním krémem,

h) prázdné vyčištěné (vypláchnuté) obaly lze likvidovat jako komunální odpad,

i) prázdné nevyčištěné obaly musí být likvidovány jako nebezpečný odpad.

4) První pomoc - chemické látky a chemické směsi (obecné zásady). V případě zasažení je nutné:

a) přerušit působení škodliviny (vyvést postiženého ze zamořeného prostoru, svléci promáčený pracovní oděv, očistit potřísněné části těla omytím vodou nebo odsátím nebezpečné látky, pokud není rozpustná ve vodě),

b) osobu v bezvědomí uložit do stabilizované polohy a zajistit základní životní funkce

c) **při požití**: zásadně nevyvolávat zvracení; dát postiženému vypít cca 0,2 až 0,5 l pitné vody, zajistit mu klid a zavolat zdravotnickou pomoc; zvracení vyvolávat pouze u vysoce toxických chemických látek a chemických směsí,

d) **při vniknutí do oka**: vyplachovat pitnou vodou po dobu 15 minut od vnitřního koutku k vnějšímu, vyhledat lékařské ošetření,

e) **při styku s kůží:** oplachovat vodou po dobu 15 až 30 minut, v případě podráždění vyhledat lékařské ošetření,

f) **při nadýchání:** vyvést (vynést) postiženého ze zamořeného prostoru, zajistit přívod čerstvého vzduchu, přivolat zdravotnickou pomoc.

Platnost a účinnost směrnice

Tato směrnice nabývá platnosti dnem schválení a účinnosti dnem zveřejnění.

VIII.
Přílohy

Příloha 1 Záznam o školení – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Příloha 2 První pomoc

Příloha 3 Příklady značení obalů nebezpečných látek

Příloha 1

Záznam o školení – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

(školitel osnovu upraví, případně doplní další probraná témata)

Akademický rok: **Studijní program:** **Forma studia:**

Osnova školení:

Zákon č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce) ve znění pozdějších předpisů

- § 301 – základní povinnosti zaměstnanců
- § 106 – práva a povinnosti zaměstnance

Pracovní úraz, nemoc z povolání - práva a povinnosti studenta při úrazu

Hodnocení rizik práce a opatření k ochraně zdraví

Poskytování a používání OOPP - podle nařízení vlády č. 495/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vnitřního předpisu TUL

Práce a pracoviště zakázané těhotným studentkám, studentkám, které kojí, studentkám-matkám do konce 9. měsíce po porodu a mladistvým – podle vyhlášky č. 180/2015 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vnitřního předpisu TUL

Manipulace s břemeny – podle nařízení vlády č. 361/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Obsluha elektrického zařízení osobami bez elektrotechnické kvalifikace (v rozsahu Vyhlášky ČÚBP a ČBÚ č. 50/1978 Sb., § 3 ve znění pozdějších předpisů)

Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi

Vyhláška MZ č. 306/2012 Sb. ve znění pozdějších předpisů o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče – výklad ve vztahu k BOZP

Vyhláška MZ č. 537/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů – očkování proti infekčním nemocem

Další předpisy a pokyny k bezpečné práci:

- Medicinální kyslík

Vnitřní předpisy TUL ve vztahu k bezpečné práci:

- Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při výuce cvičení a odborné praxe v laboratořích a zařízeních Technické univerzity v Liberci, ze dne 20. 9. 2010
- Provozní řád výukové mikrobiologické laboratoře (TUL), ze dne 1. 10. 2014
- Směrnice děkana č. 2/2014 k postupu při poranění osob neznámou nebo použitou jehlou nebo při mimořádné expozici biologickému materiálu

Předpisy ve vztahu k zajištění požární ochrany:

- Charakteristika požárního nebezpečí v TUL a zdravotnických zařízeních
- Dokumentace PO – požární řád, požární poplachové směrnice, evakuační plán
- Požárně technické charakteristiky látek a materiálů přítomných na pracovištích TUL a zdravotnických zařízeních (v požárních řádech, bezpečnostních listech)
- Funkce a způsob obsluhy požárně bezpečnostních zařízení
- Použití hasicích přístrojů, hydrantů, zdrojů požární vody
- Vznik požáru a jeho likvidace

Ověření vědomostí získaných školením – rozhovor, diskuze.

Datum školení: ……..

Školení provedl/a: …….. Podpis: ……..

Prohlášení školeného:

Prohlašuji že, jsem byl(a) seznámen(a) s předpisy k zajištění BOZP uvedenými na str. 1 tohoto záznamu, všemu porozuměl(a), uvedené předpisy a pokyny k zajištění BOZP budu dodržovat.

Osobní číslo	Příjmení	Jméno	Podpis

Příloha 2 První pomoc

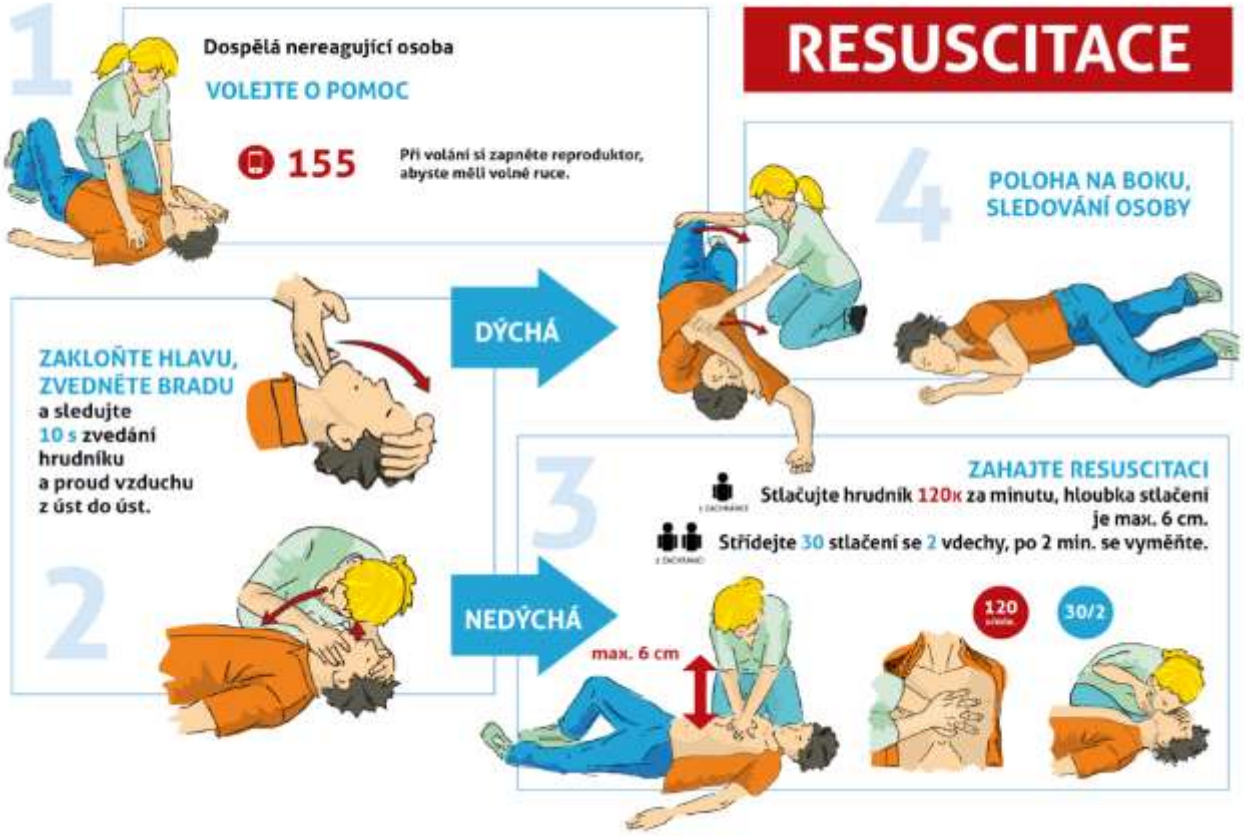

Příloha 3 Příklady značení obalů nebezpečných látek

Hořlavý	Oxidující	Korozivní	Dráždivý	Nebezpečný pro zdraví	Nebezpečný pro životní prostředí
(GHS02)	(GHS03)	(GHS05)	(GHS07)	(GHS08)	(GHS09)